

O dimineață în teatrele bucureștene

Teatrul Național

O "vizită" în culisele Naționalului prezintă un impediment major: trebuie să fii dotat cu un simț de orientare măcar mediu pentru a străbate holurile răsucite, întortocheate, serpentine, care se intersectează mereu cu altele identice, cu și mai multe uși semănând toate între ele, ca să ajungi, în cele din urmă, perseverent, la destinație. Adică, pentru început, la Sala Atelier, unde se repetă **Dragostea într-o hală de pește** de Israel Horowitz, în direcția de scenă a lui Ion Cojar (programată în locul **Boabelor de rouă pe frunza de lotus în bătaia lunii** de Nicolae Mateescu, regizată de Gelu Colceag). Astă toamnă, când a purces pregătirea spectacolului, se căutau sensurile textului. Acum, deși deconul este deja ridicat, se mai migălesc încă niște finețuri de rostire sau de atitudine. Timp de aproape o oră asist la lucrul cu mezinul distribuției, la același fragment de scenă. Interesul pe care regizorul îl acordă scriiturii ("Întâi textul și apoi nebuniile!") se răsfrânge în grija pentru amănunt și pentru armonia jocului. În elanul scormonirii după autenticitatea cerută, tânărul trecuse din zona lipsei de culoare în extrema cealaltă, prea încărcată. Fără a-i reproșa explicit acest lucru, Cojar îl aduce pe calea de mijloc, lăsându-l totuși, cu diplomație, să-și consume starea.

La Sala 99, repetând la **Generația de sacrificiu** de I. Valjean, Dinu Cernescu citează, parcă în replică la ce se petrecuse mai devreme, cunoscuta butadă conform căreia regizorul este doar un agent de circulație. Se pare, că se referă, însă, chiar la momentul de față, când, pentru a schița liniile generale ale spectacolului, este nevoit să se rezume la a "dirija" intrările, pozițiile, așezarea actorilor pe scenă.

La Sala Mare se lucrează la **O scrisoare pierdută** de I.L. Caragiale, regizată de Alexandru Tocilescu. Aici, presa a fost refuzată categoric de către actori. Am acceptat, amintindu-mi cât de stânenitor era, la școală, când trebuia să ne păstrăm naturalețea sub ochii cercetători ai unui străin care ne asista și care, ca un făcut, nu venea niciodată din capul locului și nici nu stătea până la sfârșit. Cu atât mai mult cu

cât, în cazul de față, este vorba de un spectacol care se anunță – pentru a întrebuița un clișeu lingvistic – un „eveniment”; iar, pe de altă parte, te poștește afară însuși Ștefan Iordache.

Dintre toate, **Femeile savante** de Molière (la Sala Amfiteatru, regia: Lucian Giurchescu) arăta a fi într-un stadiu mai apropiat de premieră. Tocmai fusese montat deconul, și acum actorii își adaptează mișcările la noul cadru. Savoarea o dau tot ei, în activitate: îngroașă linia unei replici, punând accente uneori prea ieftin hazoase; aceasta din dorința de a face bucata mai atractivă în fața viitorului public, ori, cel mai adesea, pur și simplu pentru a destinde atmosfera. Stilul de lucru este diferit de, spre exemplu, cel al lui Cojar: nu se "aranjează" detalii, ci se merge "șnur", cu ajutorul neprețuit al suflorului, de-a lungul aceleiași scene, cu opriri și reluări.

A devenit șablon ca un actor să declare că își iubește în mod egal rolurile deoarece "toate sunt copiii lui". La fel, rămânând în aceeași sferă metaforică, este un loc comun asemănarea interpretului cu un "copil mare"; este o fațetă a actorului care nu se vede la premieră, dar constituie farmecul ascuns al teatrului. Ambele sunt, cum spune o replică din **Dragostea într-o hală de pește**, *adevăruri verificate*.

Teatrul „Nottara“

Dimineața pe care mi-am petrecut-o aici urma să înceapă la 11. Practic, toată lumea știe că, la ora când e programată o repetiție (în special dacă e vorba de zorii zilei), trebuie adăugată cel puțin încă o jumătate de ceas, interval în care vine regizorul, se adună actorii, unii mai schimbă o vorbă, alții exersează o mișcare/atitu-

dine sau probează un costum. Așadar, conform obiceiului, în jurul lui 11.30 trecute, se pomește activitatea la **Costumele**, în regia și scenariul lui Dan Puric. În paralel, la cealaltă sală se pregătește **D'ale carnavalului**; aici, însă, nu am avut acces. Regizorul, Horațiu Mălăele, a dorit să păstreze intimitatea repetițiilor "individuale" (= lucrul cu fiecare actor în parte), domnia sa crezând, probabil, că ele ar fi fost de mai puțin interes pentru spectatorul pasager decât un "șnur" (= reprezentarea de la cap la coadă a fragmentelor repetate în prealabil pe bucăți). **Costumele** va fi, din câte se prevede, un spectacol construit din binecunoscutul

Intrarea în Sala Mare a TNB

amestec de pantomimă, step, cabaret și acea doză de farmec greu de prins în categorii fixe, care a făcut bucuria spectacolelor anterioare ale lui Puric. Deși *numerele* (termen întrebuițat de regizor și împrumutat din spectacolul de circ) sunt în mare parte deja însăilate, se păstrează plăcerea improvizăției. Întâmplător, se naște sub ochii mei, chiar dintr-unul din aceste jocuri în aparență fără finalitate, o scenă care va intra în scenariul show-ului. Puric nu se exprimă în cuvinte sofisticate și nici nu dă explicații înalte, dar are un

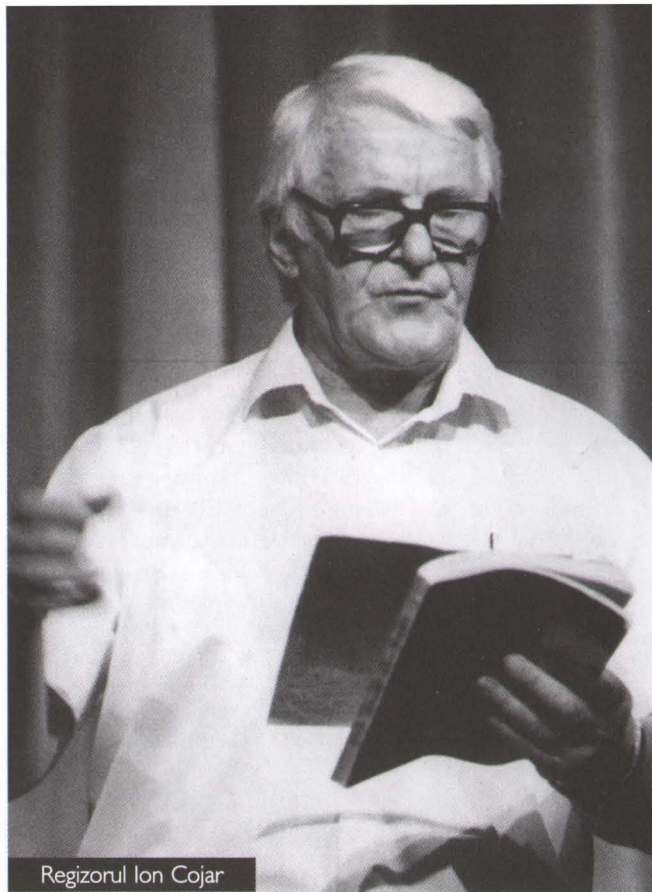
simț precis al măsurii; "glumițele" de pe scenă nu își pierd candoarea și nici profesionalismul. Entuziasmul trupei (e drept, cu vârsta cuprinsă între 20 și cel mult 30 de ani) încheagă spectacolul. În plus, Puric joacă și regizează nu ca să "se dea" sau ca să fie mare. Este evident cât de mult iubește acest tip de *performance*, ceea ce o salvează de la comercial.

Teatrul de Comedie

Repetițiile Iluziei comice de Corneille la Teatrul de Comedie se petrec deocamdată la masa de lectură. Alexandru Darie crede că trebuie să treci pe scenă doar în momentul în care actorii nu mai suportă șederea pe scaun fiindcă simt imperios nevoia întâlnirii propriu-zise cu personajul; până atunci doar se discută. "Eu aici vă spun ce să *nu* faceți pe scenă."

Unul dintre actori propune modul său de a vedea personajul: magul care creează iluzia teatrului să fie orb. Darie este încântat și chiar "invidios" că nu i-a venit lui ideea. De aici, se declanșează o lungă discuție despre cum trebuie jucat un orb fără ca interpretul să devină ridicol în imitarea mișcărilor tipice nevăzătorilor. Se ajunge la concluzia că formula cea mai bună este cea adoptată de Darie în **Regele Lear** (montată în Belgia): ochii sunt mânjiți cu o pastă albă și, în rest, actorul merge și se comportă normal.

Alexandru Darie este nu numai la propriu în mijlocul interpreților. Prezența lui degajă căldură – și acesta este tocmai lucrul de care au nevoie actorii. Se simt încurajați să creeze fără a reproduce șabloane învățate de-a lungul carierei. Ceea ce îi motivează este intuiția că de astă dată spectacolul nu va fi un simplu producător de aplauze, ci un fel de drojdie care "îi crește" ca profesioniști. Este vorba, până la urmă, de pedagogie. Profesorul care se pricepe cum să-i "ia"

Regizorul Ion Cojar

pe elevi are mai mulți premianți la Olimpiadă.

Am plecat cu convingerea că, atunci când actorii au încredere în regizor, lucrul la spectacol devine mai interesant și mai prețios decât însuși spectacolul. Ei se transformă, într-un anumit fel, în "păstorul și oile": e nevoie de un păstor pentru ca turma să nu mai fie o masă și să scoată la iveală individualități.

Mirona Hărăbor

Teatrul Mic

În sala Teatrului Mic se repetă spectacolul **Dulcea pasăre a tinereții** de Tennessee Williams, în regia lui Vlad Massaci, scenografia Liliane Cenean și a lui Ștefan Caragiu, avându-i în distribuție pe Valeria Seciu, Emil Hoștină, Mihai Dinvale, Gheorghe Visu, Radu Zetu, Ana Ioana Macaria. Nu am

Teatrul Mic

putut afla mai multe detalii despre ce se întâmplă pe scenă, deoarece, după cum ne-a mărturisit însuși regizorul, există un pact între Valeria Seciu și Vlad Massaci, de a nu permite nici un fel de asistență pe parcursul desfășurării

repetițiilor. Așadar, nu putem decât să le dorim succes și să așteptăm premiera.

La Foarte Mic am găsit-o pe regizoarea Liana Ceterchi, cu numai o săptămână înaintea premierei spectacolului **Domnișoara Julie** de August Strindberg, singură, încercând să îndeplinească rolul mașiniștilor (absenți din nu se știe ce motive), al actori-

lor (celor absenți) și, nu în ultimul rând, cel convenit, al regizorului. Așa că, înainte de a ne instala comod în fotoliul de "observator", am ajutat la montarea decorului și la debarasarea scenei. Fiind o dimineață dedicată, în cea mai mare parte a ei, unei repetiții tehnice, nu am putut urmări decât două scene (cele ale visului), lucrate în amănunt și cu o răbdare de fier de către regizoare și de coregrafa spectacolului, Mălina Andrei, împreună cu cei doi copii din distribuție, Voichița Călinescu și Alexandru Dumitrașcu, de numai 6 și respectiv 8 ani. Neputând asocia mental aceste scene întregului (pe care nu-l cunoaștem încă), ele au fost mai mult comice și înduioșătoare. Cu o energie absolut debordantă și cu maximă curiozitate, dar și cu multă pasiune, cei doi copii au reluat scenele de nenumărate ori, au ascultat indicațiile aproape necondiționat, dar au și făcut-o mai mult de dragul de "a se juca" decât "a juca".

Am părăsit sala, mai mult de nevoie decât de voie, întrucât copiii-actori trebuiau duși (tot de către regizoare) și la... școală.

Teatrul Evreiesc de Stat

Deși pare a fi mai vitregit de soartă decât multe alte instituții de profil (o sală care ar fi trebuit renovată și situarea într-o zonă nu tocmai sigură a Capitalei), Teatrul Evreiesc de Stat nu se lasă copleșit de micimea bugetului și de lipsa de interes a Primăriei față de urgențele sale.

Aici se repetă în trei spații diferite, deo-

dată și în fiecare zi – și asta în timp ce, în biroul directorial, Hary Eliad se află în tratative și negocieri de distribuție cu Grigore Gonța, care urmează să repete, după 1 martie, **Shylock**, o adaptare după **Neguțatorul din Veneția** de W. Shakespeare.

În foaiere, se pregătește spectacolul dedicat sărbătorii de Purim, moment organizat în fiecare an de către T.E.S. pentru Comunitatea Evreiască. La etaj, se fac repetiții de înlocuire a regretatului Silviu Stănculescu, pentru reluarea spectacolului Cătălinei Buzoianu, **Dibuk**. Iar pe scenă, am avut bucuria să-l găsim, de data aceasta în postura de regizor, pe cunoscutul actor al Teatrului "Creangă", Boris Petroff. Aici se ridică aproape din nimic (decoruri și costume recuperate din alte spectacole și revalorificate) un minunat spectacol pentru copii. Este vorba de o dramaturgie semnată de B. Petroff și Ioan Gâmbacea, după cunoscutul basm al lui Charles Perrault, **Motanul încălțat**.

Este un mai vechi proiect al Teatrului Evreiesc de a veni în întâmpinarea copiilor de la Grădinița Reute Lauder, precum și a celor de la școlile din cartier. Se încearcă realizarea unui spectacol modern, cu texte parțial în versuri, cu cântece compuse de Dan Beizadea și cu un motan nu tocmai super-viteaz, interpretat de Iulia Gavril. Alături de ea, Gabriela Codre, George Lungoci, Mircea Drâmbăreanu, Nicolae Predică, George Robu, Florin Petrini, Geni Brenda și Bianca Dumitru, toți tineri, se află la prima lor experiență de teatru pentru copii. Rolurile sunt oarecum dificile – toți au de interpretat câte un animal, iar solicitarea este maximă. Se cântă, se dansează, se merge pe picioaroange și toate acestea se petrec sub atenta și necruțătoarea privire a unui regizor-actor la un teatru pentru copii.

Cerințele și indicațiile regizorale sunt altfel decât cele date la un spectacol pentru adulți: "Nu uitați că trebuie să captați și să păstrați atenția unor copii! Nu jucați unul pentru altul, ci toți pentru ei! Exploatați fațetele și corpul la maximum! Vorbele nu susțin, ele fac doar legăturile". Probabil că asta este legea nescrisă în teatrul pentru cei mici. Și ea trebuie respectată. Dacă actor fiind – vrei să primești la final bomboane, desene, jucării sau flori.

Teatrul Odeon

Cu numai o săptămână înaintea premierei spectacolului **Avea două pistoale cu ochi albi și negri** de Dario Fo, am vizitat

Teatrul Odeon, în speranța că vom asista, dacă nu la un "șnur", măcar la o repetiție cu iz de "generală".

Dar nu puține ne-au fost surprizele. În holul teatrului, la ora 10.00 (ora anunțată de începere a repetiției), câțiva actori stau de vorbă, unii își fac încălzirea, alții sosesc grăbiți și agitați, mașiniștii pregătesc elementele de recuzită și decor, cabinierile urmăresc în reluare un serial la TV, o găină se zbate într-o cușcă prea mică pentru puterile ei. Deși aparent calmă și oarecum obișnuită, atmosfera e tensionată și puțin încordată. Motivele ni le dezvăluie chiar actorii: din cauză că nu a primit nici un ban până acum, regizorul spectacolului, Grigore Gonța, a refuzat, în ultimele trei zile, să mai vină la repetiții; costumele și decorul nu sunt încă gata, urmând să fie aduse la scenă eșalonat, până la 1 martie, de fapt cu numai trei zile înaintea primului spectacol cu public; un actor are gripă, iar Șerban Ionescu (abia întors de la vânatoare) se află într-o stare... nu tocmai potrivită pentru a intra în rol.

Dar, o dată sosit regizorul, spiritele se mai calmează. Se hotărăște amânarea premierei cu încă o săptămână, se renunță la Șerban Ionescu pentru această dimineață și se alege varianta repetiției "pe bucăți".

Mirela Dumitru, Ovidiu Niculescu, Camelia Maxim, Mircea Constantinescu, Constantin Cojocaru, Ioan Batinăș sunt doar câțiva dintre actorii cărora regizorul le aruncă mânușa. Le lasă o aparentă libertate de mișcare și rostire, însă atent și minuțios condusă pentru a se obține adevărul și emoția („Nu jucați replica, jucați situația și relația cu celălalt: dacă nu vă credeți unul pe altul, spectatorul nici atât n-o s-o facă!"). Îi provoacă, îi întoarce din drum de nenumărate ori, le cere sfatul sau ajutorul, îi ceartă, dar îi și iubește. Se simte asta. Din vorbe, din priviri, din zâmbete și chiar din reproșuri. Se repetă doar trei scene, se pun la punct detalii tehnice (urcatul pe scenă, săritul de pe dulap, anunțul farfuriilor), se exersează vocile și instrumentele muzicale. Toate acestea încep însă cu un "dacă": *dacă* dulapul n-o să cadă, *dacă* se va repara scara, *dacă* voi putea să sar și cu costumul, *dacă*...

La final, regizorul, cerându-și parcă scuze că nu ne-a putut oferi o repetiție "mai adevărată", conchide: "Ce să facem, *dacă* astea sunt condițiile? Nu pot să mă supăr nici măcar pe Șerban! Ce vrei, *dacă* e băiat simpatic!!"

Corina Stan

Cătălina Buzoianu

Teatrul „Bulandra“, sala Izvor

La sala Izvor a Teatrului „Bulandra“ actorii repetă în foaier, dar și pe scenă.

Pe scenă se repetă **Gin-Rummy**, în regia lui Petre Gheorghiu, cu Tatiana Iekel și Petre Gheorghiu.

În foaier se pune la cale un nou spectacol al Cătălinei Buzoianu.

Este vorba despre **Mutter Courage** de Bertolt Brecht, cu Mariana Mihuț în rolul principal. Textul este inspirat de întâmplările războiului de 30 de ani, care, precizează regizoarea, s-a desfășurat în timpul domniei lui Petru I în Rusia. (Se poate vorbi, deci, despre o continuitate în creația regizorală recentă a Cătălinei Buzoianu.)

Deși întoarcerea în timp și paralela în spațiu sunt importante, ele se vor releva în spectacol mai ales prin costume (realizate de Velica Panduru), ce se vor inspira din moda rusească, mai mult sau mai

puțin de campanie (cojoace, rubăști : ș.a.m.d.).

Și în acest spectacol, ca și în **Chira Chiralina**, se va folosi muzică originală, orchestra fiind prezentă pe scenă.

În ceea ce privește teoria brechtiană a distanțării actorului de personajul interpretat, regizoarea propune să fie pur și simplu ignorată, adoptându-se stilul realist,

care-i lasă actorului un plus de libertate în improvizație.

Scenografia (Mihai Mădescu) nu va avea consistență temporală, ci va fi neutră și mai degrabă neconvențională.

Rolurile cele mai importante sunt interpretate de Emilia Popescu, Antoaneta Zaharia, Zoltan Octavian Butuc, Mircea Rusu, Virgil Ogășanu ș.a.

Teatrul „Bulandra“, sala Toma Caragiu

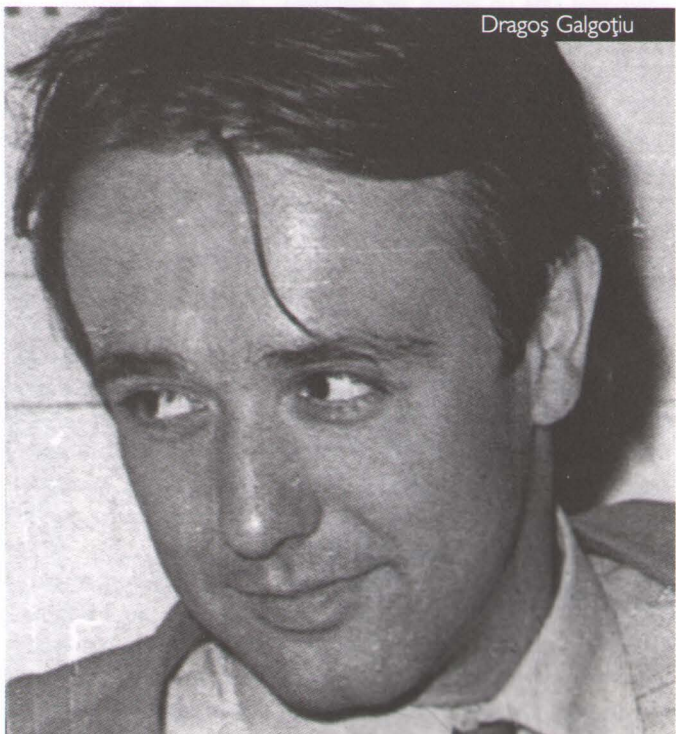
Aici se află în repetiții **Regele Lear** de William Shakespeare.

După ce direcția teatrului ne „amenințase” încă din stagiunea trecută cu un produs teatral „Tompá Gábor”, din motive necunoscute nouă ni se propune o variantă – cred, la fel de incitantă – a capodoperei shakespeariene, semnată Dragoș Galgoțiu.

Deși avem de-a face, cel puțin în privința costurilor, cu o superproducție, atmosfera este destul de calmă pentru „un” Shakespeare, fapt explicabil și prin absența protagonistului, Victor Rebengiuc, călător pe meleaguri berlineze.

Jumătate din trupa Teatrului „Bulandra” va fi implicată în acest spectacol, care se va bucura de zeci de costume noi-nouțe și de o ambianță scenografică și sonoră deosebită.

Premiera este programată pentru sfârșitul lunii aprilie. Până atunci, nu ne rămâne decât să ne bucurăm că, în ciuda amănărilor, Shakespeare revine pe scena Teatrului „Bulandra”.

Dragoș Galgoțiu

Studioul de Teatru Casandra

După ultima premieră cu **De mers în pustiu** de Dumitru Solomon, studioul Casandra pregătește încă un spectacol în care protagoniști sunt absolvenții clasei prof. univ. Mircea Albulescu. Este vorba despre **Micii burgezi** de Maxim Gorki, în regia lectorului universitar Cătălin Naum. Mircea Albulescu supervizează spectacolul prin prezența la repetiții; uneori, lucrează efectiv cu actorii.

Fără a se dori o montare cu pretenții, **Micii burgezi** continuă seria ieșirilor la public ale studenților actori, începută cu **Harap Alb**, **I love you**, **Amerika** și **Mincinosul**.

Mircea Albulescu este adeptul unor formule de spectacol care, în acest stadiu, să pună în lumină calitățile viitorilor posibili profesioniști.

Deocamdată, la Casandra se repetă "încet dar sigur" Maxim Gorki (în trecut fie remarcată opțiunea frecventă a profesorilor claselor de actorie din ultimii ani pentru dramaturgia rusă). Alături de studenți, în reprezentație, va juca și Elvira Deatcu.

În rest, Studioul de teatru Casandra este ceva între copilul teatrului românesc și fata bătrână a familiei noastre teatrale.

Răzvana Niță

Theatrum Mundi

Nu mică ne-a fost nedumerirea când am constatat că la Theatrum Mundi, în lipsa directorului, nimeni nu a putut să ne dea vreo informație în legătură cu activitatea de zi cu zi a instituției. Am aflat totuși, de la regizorul Constantin Dicu, care urma să înceapă, aici, repetițiile cu **Aventura unei femei cuminți** de Mircea M. Ionescu, că acestea au fost amânate cu o săptămână. Motivul? Unul dintre actorii vizai să joace în spectacol, aflând că ar urma să se plece într-un turmeu în S.U.A., a refuzat rolul pentru că... nu călătorește cu avionul. Se mai întâmplă!

Teatrul „Țândărică”

Un teatru pentru copii lipsit de spectatorii săi obișnuiți este parcă mai trist decât unul pentru "oamenii mari" aflat în aceeași situație.

Am vrut să surprindem atmosfera unei dimineți obișnuite de lucru la "Țândărică"; din păcate, din cauza gripei care bântuie în această vreme în București, spectacolul

cu **Motanul încălțat** a fost suspendat. Holul a rămas pustiu, așa de asemenea, ascunsă în întuneric, părea că doarme. La etaj, am putut sta însă de vorbă cu secretara literară Carmen Stanciu, care mi-a spus că asemenea clipe sunt rare, că în general se joacă în fiecare zi, cu excepția celei de sâmbătă și a vacanțelor școlare.

Există, aici, un serviciu de Organizare care cuprinde patru angajați ce alegă prin școli, astfel încât este poate singurul teatru din Capitală care reușește să-și programeze reprezentațiile cu o lună și jumătate înainte. Se joacă aproximativ douăzeci de titluri, iar unele spectacole sunt "bătrâne" de zece sau douăzeci de ani și, chiar dacă biletele de intrare costă numai

se păstrează. Este o muncă de laborator petrecută în intimitate, neștiută de spectatori. Un amănunt demn de reținut: repetiția a început la ora 13 fix, așa cum fusese programată.

Teatrul „Excelsior”

Ajungând, în periplul nostru, la "Excelsior", am putut constata că și aici spectacolul a fost anulat din cauza carantinei. Asta nu i-a împiedicat însă pe actori să joace într-una din grădinițele cu care aveau contract de colaborare.

Am stat de vorbă cu directorul teatrului, Ion Lucian, care mi-a explicat cu destulă amărăciune că proiectele lor sunt extrem

de nesigure din cauza unei... semnături așteptate de mai bine de opt luni. Teatrul "Excelsior" ar trebui reconstruit din temelii, numai că Ministerul Culturii, de care depinde, după ce a tot întârziat aprobarea lucrărilor, s-a gândit să treacă "povara" acestei hotărâri în seama Primăriei Capitalei. Așa că acum cei 34 de angajați așteaptă răbdători, dar nu și foarte optimiști, trecerea de sub umbrela găurită a ministerului sub aceea, nu cu mult mai arătoasă, a primăriei.

Teatrul „Ion Creangă”

Aici se repetă **Print și cerșetor** de Mark Twain, dramatizarea și regia: Constantin Dicu, scenografia: Luana Drăgoescu, muzica: George Marcu, mișcarea scenică: Păstorel Ionescu. Deocamdată repetițiile au loc la masa de lectură și sunt mai puțin spectaculoase decât cele de la scenă. Totuși, este interesantă migala cu care se caută "cheia" personajelor, biografia acestora. Se schimbă idei între regizor și actori; la unele se renunță imediat, altele

de nesigure din cauza unei... semnături așteptate de mai bine de opt luni. Teatrul "Excelsior" ar trebui reconstruit din temelii, numai că Ministerul Culturii, de care depinde, după ce a tot întârziat aprobarea lucrărilor, s-a gândit să treacă "povara" acestei hotărâri în seama Primăriei Capitalei. Așa că acum cei 34 de angajați așteaptă răbdători, dar nu și foarte optimiști, trecerea de sub umbrela găurită a ministerului sub aceea, nu cu mult mai arătoasă, a primăriei.

Până atunci, teatrul își vede de ale sale, fiecare membru al colectivului acoperind mai multe funcții, fiind, după împrejurări, și actor, și tehnician, și recuziter.

Așa-numita sală de spectacole, însemnând de fapt un loc amenajat prin eforturile trupei chiar în foaierea teatrului, are doar 98 de locuri. Se joacă și aici în fiecare dimineață (fără sâmbete și vacanțele școlare), iar costul biletelor este de 5 000 de lei pentru copii și de 10 000 pentru adulți.

Marinela Tepus